

1. Írd a meghatározások után azok megfejtését! Tedd helyes sorrendbe a zárójelben lévő betűket! Melyik tulajdonság illik leginkább a kapott élőlényre? (Egy vonalra egy betű kerül.)

3 betűből álló bútordarab. Első betűje sz: ____ (____) (____)

Fáj, ha rálépnék. Háziállat + érzékszerv. ____ ____ ____ (____) ____ ____

Az ilyen fa árnyékában jó megpihenni. ____ (____) ____ ____

Lehet ilyen a ló, de a dühös ember is. ____ ____ ____ ____ ____

Sok nyelven szól, de beszélgetni nem lehet vele. ____ ____ ____ ____ ____

Sok ember szeretne sok küszködés után ideérni, de átkelőhelyet is jelent. ____ (____) ____

A: nyálkás bőrű B: tiszavirág életű C: rókaelkű D: kutyafogó E: ujjon járó

2. Az előző rejtvényben két szóból nem kellett betű a megfejtéshez. Dolgozzunk ezekkel is egy kicsit! Melyik virág nevét tudod kirakni a két szó betűiből?

A

B

C

D

E

3. Írd a vonalra, hogy hogyan mondanánk egy szóval a következőket!

A: bozontos fej – nagy edény : _____

B: öszülő – büntetésvégrehajtó eszköz: _____

C: a juh hangot ad – török tisztséget: _____

D: nagyzolt – húskészítmény: _____

E: üt – hordó része: _____

Ilyenek lehetnek télen a fák is?

4. Játsszunk még a szavakkal! Mondd másképpen úgy, hogy minden stimmeljen!

A: fejszörzet + befagyott tavon vájt lyuk = otthon _____

B: időszak + kérdőszó = dorgál _____

C: harcol + áramot biztosít = mérkőzés _____

D: kis utca + gyilkol = tudtára ad _____

E: szomorúság + disznóvágás utáni lakoma = enteriőr _____

Ha a megfejtéseket abc sorrendbe rakod, akkor melyik szó áll a 4. helyen?

5. Névvadászat. Egy szép napon a tanító néni nézegette a naplót, és azt figyelte meg, hogy az osztályába járó gyerekek felének keresztneve valamely név becenevéből alakult ki. A következő órán azt adta házi feladatnak, hogy mindenki járjon utána a saját keresztnevének, melyik névből származik. Másnap a gyerekek a következőket mondták:

Kovács Miksa: „Az én keresztnevem a Mihály névből származik.”

Nagy Tilda: „Az én keresztnevem a Matild vagy a Klotild névből származik.”

Bánatos Nelli: „Az én keresztnevem a Kornélia, Eleonóra vagy a Helén névből származik.”

Pál Eta: „Az én keresztnevem az Etelka névből származik.”

Kővágó Benő: „Az én keresztnevem a Bence névből származik.”

Nagy Gerő: „Az én keresztnevem a Gergely névből származik.”

Lápi Kinga: „Az én keresztnevem a Kunigunda névből származik.”

Tóth Janka: „Az én keresztnevem a Johanna névből származik.”

Kerékkötő Bea: „Az én keresztnevem a Beatrix vagy Beáta névből származik.”

-Ejnye gyerekek! – mondta a tanító néni, amikor másnap meghallgatta a megoldásokat. Néhányan csak a hasukra ütöttek, és nem néztek utána saját nevüknek.

Hányan lehettek azok, akik csak a „hasukra ütöttek” a feladat elkészítésekor?

A: 3 – an B: 2 – en C: 5 – en D: Senki sem ütött a hasára. A tanító néni tévedett. E: 7 – en

6. Fejezd be a következő szólásokat, közmondásokat! Hányszor írtad le a pótlások során a magyar (44 betűs) ábécé 20. betűjét?

Bekukkant, mint _____. Heten vannak, mint a _____. Megverte, mint szódás _____. Fizet, mint a _____. Fogához veri a _____. Nem káptalan a _____. Fenn az ernyő, nincsen _____. Vén, mint az _____, mint a bunda. Füle _____ sem mozdítja. Köti az ebet a _____. Üvölt, mint a _____. Bagoly is azt véli, hogy _____ a fia. Ég, mint a homok _____ . _____ beszél a hasába.

A: egyszer sem B: kétszer C: négyszer D: háromszor E: ötször

7. Hány helyen hibáztam a magánhangzó hosszúság szempontjából?

Néha a bő ködmön is szorít

A nagy kalappal való történet egy kicsit gondolkodóba ejtett. Nini, hátha a ködmöntündér is csak ilyen figurázás. Hátha egyszer arról is kiderül, hogy egy morzsa tündér se lakik a juhörben.

Esteli vetkőzéskor sokszor el-elnézegettem a ködmönt, hogy hátha vallana valamit, de nem volt azon még egy feslés se. Még csak meg se kopott, olyan friss volt minden virágja, mint az utolsó öltés órájában. Pedig hordtam télen-nyáron, akárhogy elenkezett velem a tündérke, hogy ez nem uras. Ebben az egyben nem engedtem neki. Azt mondtam mindig, megfogadtam az édesapámnak, hogy addig hurcolom a ködmönt, míg benne tart, a fogadásomat pedig meg nem szeghetem.

- Makacs vagy, kis Gergő, mint az állott szövet - csóválta meg a fejét boszúsan a tündérke, és aztán hirtelen hozzátette, hogy tán szolgabíró koromban is ködmönben akarok járni.

Azt hitte, hogy ez borzasztó ravasz kérdés, de én még ravaszabb feleletet adtam rá. Azt, hogy miért ne járnék, a birka is csak azt a ködmönt hordja birka korában is, amit bárány korában viselt. Minden vitatkozásunk ezen végződött, és ilyenkor a tündérke nem tudott mást tenni, mint hogy kivett egy kockacukrot a békateknős pikszisből, s azt elfelezte köztem meg az öreg kanári közt. Szemmel láthatólag nagyon okos fiúnak tartott az ilyen feleletekért. Attól igazán nem kellett tartanom, hogy ki találom nőni a ködmönt. Áldja meg az isten a drága kezét, amely szabta, úgy volt az szabva, hogy kétszer is belefértem volna. Hanem azért tudja az isten, hogy történt, egyszer-kétszer mégis nagyon szűknek éreztem az én bő ködmönömet.

Egyszer például, ahogy a város szélén a homokbányák körül métáztunk a pajtásaimal, látom, hogy az egyik bánya felől kikanyarodik az országuttra egy asszony. A feje be van kötve nagykendővel, a hátán zsákot cipel. Az bizonyosan tapasztó földdel lehet tele, mert nagyon meggörnyed alatta.

Rátátom a szemem az asszonyra, s ahogy a szél meglíbbenti a kötőjét, arra gondolok, hogy nini, de olyan kötője van ennek a néninek, mint szülémnek.

- Vigyázz, Gergő! - kiált rám az adogató, a Veszvény prókátor fia, és fölhajítja a labdát.

Fölütöm olyan magasra, hogy tán vissza se esik többet, a fiúk hátrameresztett nyakkal néznek utána, de az én szemem megint csak a nénikén van. No, egészen szülémet formázza így messziről. Az ám ni, mintha mondta volna is szülém a múlt vasárnap, hogy tapasztani kellene már a malomházat, mert mind kimozgósodtak a téglái.

- Vigyázz, Gergő! - kiált megint Veszvény Gyuszi, és akkorát suhintok a labdára, hogy a szőlők aljáig szaladnak utána nagy kurjongatva a többiek.

Én meg nézek az asszony felé, alig bir dőcögni szegény. Le akarja tenni a zsákot, de inkább magától esik az le a válláról. Ráül, törüli az arcát a kötőjével, és felém fordul egy kicsit. Megdobban a szívem: szülém az csakugyan! Valaki mintha megtaszítana: szaladj hamar, segíts neki! Mennék is én, de már szállingóznak vissza a fiúk. Sok az úri gyerek köztük - mit szólnak azok hozzá, ha megtudják, hogy az én szülém az a zsákos néni?

Visszaérnek a fiúk, azt javasolom nekik, forduljunk nap ellen, mert ha szemembe tűz a nap, nem látom a labdát. Pedig nem a naptól akartam én elfordulni, hanem szülémtől. Én csakugyan hátat fordítottam az országútnak, hanem a többiek meg most kerültek vele szembe. A Tarán kapitány Laci fia mindjárt el is kiáltotta magát:

- Fogadjunk, Gergő, hogy azt a nénit én ennyiről is hátba tudnám hajítani!

- Elhiszem - nyitnám feleletre a számat, de abban a percben mintha megszorítaná valaki a nyakamat. Odakapok ijedten, körülvesznek a fiúk:

- Mi az, Gergő, tán lódarázs szállt a nyakadba?

- Szorít a ködmön - mondom, és kieresztem a gombot a nyakkán.

Nem ért az semmit, most meg már úgy éreztem, mintha a vállamat szorongatná valami erős marok. Lopva hátranézek: fölállt már szülém, nyalábolgatja a zsákot. Főlemelem az ütőfát, de ki is ejtem a kezemből mindjárt. Még el is jaidítom magam, mert most meg már a csuklómban érzek olyan szúrást, mintha csakugyan a darázs csípte volna meg.

- Vesd le a ködmönt! - kiált rám a nagy Cintula. - Az a bajod bizonyosan. Hogy lehet nyáron ködmönben járni?

- Vesd le, vesd le! - biztatnak a többiek is, s megfogom a ködmön szélét, hogy majd kibújok belőle, mert csakugyan nagyon akadozik már a lélegzetem.

Az ám, csakhogy a ködmön nem ereszt. Mentől jobban kapálódzom, annál jobban fog. Tapad hozzám, mintha összenőtt volna velem.

- No, majd segíünk - mondják a fiúk, s belém kapaszkodnak hárman-négyen. Óróluk csurog a verejték, énrólam meg szakad.

Ahogy megfordulok birkózás közben, látom, hogy szülémnek hátán van már a zsák, meg is indult vele, de úgy tántorog, hogy mindjárt elesik. Erre aztán elsikítotam magam:

- Édesszülém! - és szétlökődve a fiúkat, árkon-bokron keresztül rohantam ki az országútra. A többiek persze utánam.

Mire utolérték, akkorra már én ott térdeltem szülém előtt, és könnybe lábadt szemmel könyörögtem neki, hogy én vihessem haza a földet.

- Hová gondolsz, kis bolondom? - mondta nevetve, de az ő szeme is telefutott könnyel. - Hiszen meg se bírnád mozdítani. Aztán meg mind elkeverné a drága szép kisködmönt.

S megsimogatta a ködmönt, amely nem szorított már egy csöppet se. Gyöngéden, puhán libegett rajtam, s mintha a belevarrt színes virágok mind megelevenedtek volna. Szerettem volna, ha a fiúk is észreveszik ezt a változást, de azoknak csak a zsákon volt az eszük-lelkük. Mind vinni akarta, és boldog volt, aki legalább hozzá érhetett. Utoljára a nagy Cintula kapta a hátára az egyik végét, Veszvény Gyuszi és Tarán Laci osztottak a másikon, a többiek meg két oldalról kapaszkodtak bele. Nekem nem jutott belőle semmi, szülémmel fogódtam össze, aki nem győzött hálálkodni, hogy neki milyen jó kislfia van.

Az ám! A jó kislfiúnak égett az arca szégyenletében, mint a tűz. S csak azért nem vallottam be szülémnek, hogy én vagyok a világon a leghaszontalanab kislfiú, mert nem akartam megrontani az örömét. Szegény, nem tudott hová lenni a boldogságtól, ahogy a sok gyerek telezsibongta az öreg malomházat, amely ennyi vidám lármát száz esztendő alatt se hallott. Tarán Laci mindjárt hozzá is akart fogni a tapasztáshoz is, s ha ránk nem estellik, tán még most is ott gyúrjuk a sarat.

Szép holdvilágos éjszakával végződött ez a nap. Malvinka nyitva hagyta az ablakunkat, s a behulló holdfényben alig tudtam elaludni. Csukogattam, nyitogattam a szememet, s egyszer, ahogy kinyitom, látom, hogy a szék karjára akasztott ködmön kinyújtja felém a két ujját.

A tündér - gondoltam félálomban, és nem ijedtem meg egy csöppet sem.

A két ködmönuj pedig egyre közelebb jött hozzám, s mire az arcomig ért, akkorra már kéz is volt benne, reszelős, kemény, mégis puhán fogó kéz. Végigcirókálta az arcomat, éreztem, hogy az egyik ujján nagy gyűszű van.

- Apám - mondtam repdeső szívvel, és boldogan súllyesztettem bele a fejemet a két tenyérbe, úgy aludtam egész éjszaka.

Reggel, ahogy elzavartam a szememből az álompillangókat, a ködmön ott volt a helyén, karjai üresen lógtak le, mint akármilyen más ködmönnek a karjai. De az alján szinte lángoltak a peremérvirágok, mintha selymük most szaladt volna ki a túból.

És én megéreztem, hogy egy láthatatlan szempár vigyázza minden lépésemet, és csak akkor mosolyog rám, ha úgy viselem magam, hogy a ködmönnek ne legyen oka szorítani.

(Móra Ferenc: Kincskereső kisködmön)

A: 10 helyen B: 12 helyen C: 18 helyen D: 22 helyen E: 17 helyen

8. Mindegyik sorból hiányzik egy állatnév, amely az első szóval és a második szóval is összeolvasható, és jelent is valamit! Írd őket a jelölt helyre!

moly		háló
ebi		farok
bűgő		vér
selyem		talp
bőr		fogó
kecske		nyál
remete		olló

Az egyik pótoltszó visszafelé olvasva is értelmes.

Milyen állat az?

A: egy puhatestű állat B: egy ízeltlábú állat

C: egy emlős állat D: egy hüllő E: egy kételtű

9. Hány hal bújt el a mondatokban? (pl.: Badacsonytomaj omladozó házait fel kéne újítani.)

A pléh olló hamar kicsorbul. Virág a lambada zenéjére táncol. Kővér cseppekben esik az eső. Kegyelmed vette el Lúdas Matyi libáit? A koala eledele fán található. A vihar csatatérré változtatta a kertet. Galileo pár dolgot felfedezett.

A: 0 B: 1 C: 4 D: 7 E: 6

10. Melyik a kakukktojás? Írd le a képek nevét! (Figyeld a magánhangzók hosszúságát!)

A:

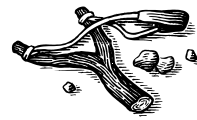
B:

C:

D:

E:

11. Robi, amióta megtanult írni, nagyon szeret a szavakkal, betűkkel játszani. A minap is kitalált egy új játékot. Azt ötölte ki, hogy a szavakban lévő azonos rövid magánhangzókat kicseréli azok egy hosszú párjára, és a megmaradt mássalhangzókat is felhasználva új szót, szavakat rak ki. A szavak kirakásánál a szóban lévő mássalhangzók mindegyikét fel kell használni azok nagy párjával együtt. pl.: teve: vét, tév

Robi szabályát használva hány különböző szó rakható ki a következő szavakból? Egy szóból több is kirakható, de az is lehet, hogy egy sem.

alap, horog, ürügy, eret, nesze, varsa, tüti A: 5 B: 4 C: 8 D: 9 E: 7

12. Mennyire ismered a helyesírási szabályokat? Melyekben találsz hibát?

1. A szavak végén legtöbbször rövid az i (pl.: koci, kifli, kicsi, néni, kifli, Peti, kikiriki). Kivétel: sí, rí, gyí

2. A beszéd hangjait a tüdőből kiáramló levegő segítségével képezzük. Ha mássalhangzót képezzük, a tüdőből kiáramló levegő valamilyen akadályba ütközik.

3. A szavak végén az -ú, -ű általában hosszú (pl.: varjú, odú, vályú, hegedű, fésű, zsalú). A kivételek közé tartozik: alku, apu, anyu, áru, bábu, daru, falu, hamu, kapu, gyalu, lapu, Icu, Pityu, Samu, saru, satu, menü, eskü stb.

4. A szavak végén az -ó, -ő hosszú (pl.: olló, erdő, eső, felhő, hó, dió, cipő, kendő), kivétel a no és a nono.

5. A betűrendbe sorolás szempontjából különbséget teszünk a kis- és a nagybetűk között.

6. A szavak szótagokra bonthatók. Minden szó annyi szótagra bontható, ahány magánhangzó van benne. Az egytagú szavakat nem lehet elválasztani. Egytagú szavak: nap, jég, gally, könyv, stb. Kéttagú szavak: al-ma, csil-lag, fe-nyő, ki-álts, stb. A két- és többtagú szavakat lehet elválasztani. Elválasztáskor a magánhangzók közötti mássalhangzók közül kettő is kerülhet az új szótag elejére.

A: 1., 3., 5., 6. B: 1., 3., 4., 5. C: 3., 4., 5., 6. D: 1., 2., 4., 5. E: 2., 4., 5., 6.

1. Milyen számot kapsz, ha leírod egymás mellé a hibásan írt igék, főnevek és melléknevek számát ebben a sorrendben?

Ajándékba száz botütés

Élt egyszer a Murány-völgyön egy szegény juhász. A falutól távol tanyán lakot csalágyával. Csak néha-néha ment be a faluba. Be-betért a kocsmába is. Az emberek beszélgettek erről-arról, hogy nagy a szegénység, de Mátyás király majd rendet csináll az országban meg az urak közt, hogy ne sanyargassák a népet.

Egy juh éppen akkor ellett ikreket. No, gondolta a juhász, elviszem a két kis báránykát Mátyás királynak. Úgy is volt. Elindult Budára, nyakában a báránykákkal. A kapuban útyát ájja a strázsza.

- Hova, hova, öreg?

- A felséges királyhoz volna utam.

- Nem úgy van az! Hát aztán mit akarsz te a királytól?

- Ezt a két báránykát hozom ajándékba.

- No, jó, mehetsz, de csak akkor, ha megkapom a felét, amit a királytól kapsz.

A juhász megígérte. Ahogy megy beljebb, még volt két kapú. Azonmód úgy járt, mint az elsőnél. Megígérte, hogy megkapják a fele ajándékot.

No, aztán bekerült a királyhoz. Elibe tette a két báránykát. A király örült a kis álatoknak. Jólesett neki, hogy szeretik, még a szegények is kedveskednek neki. Kérdi az öreg juhászt, hogy mit kíván cserébe.

- Semmi mást, felséges királyom, csak száz botütést.

Elámul a király.

- Még hogy botoztasalak meg, mikor te nekem ajándékot acc?!

- Ezt kívánom, uram, királyom.

Nem volt mit tenni, a király megparancsolta, hogy a juhász kapja meg az ajándékot. Igen ám, de akkor a juhász bevalotta, hogy az ajándékot ő odaigérte a sztrázsáknak. Úgyhogy az nem őt illeti.

Így azután mind a három strázsát deresre húzták, és megkapták a maguk porcióját.

A király pedig amikor megtudta, hogy történt a dolog, a strázsákat elcsapatta, a juhásznak pedig adott egy tarisznya aranyat.

Mikolcsány (Gömör megye)

A: 850 B: 950 C: 961 D: 960 E: 951

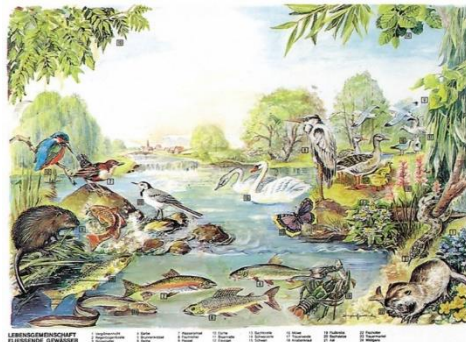
2. A következő élőlények neveibe hibák csúsztak. Milyen élőlényeket érint ez?

tükör ponty, nyurga ponty, négyfoltos acsa, süllő hínár, tündérrózsa, szomorú fűz, sárgaszegélyű csík bogár, folyami harsca, vízitök, nadály, folyami rák, tavikagyló

A: hal, rovar, puhatestű B: hal, növény, rovar

C: puhatestű, féreg, növény, ízeltlábú D: bogár, ízeltlábú, puhatestű

E: hal, növény, puhatestű

3. Az alábbi szólásokból, közmondásokból hiányzik egy – egy szó. Pótold! Melyik állítás igaz a pótoltszavakra? Ajtóstul ront be a. Kákán is keres. Védi a becsületét. Akkora a , mint a Bécsi kapu. A nagy is könnyű, ha sokan. Amelyik ugat, az nem harap. Okos egérnek több van. Lehazudná a csillagokat az. Úgy áll a haja, mint a boglya. Aki másnak ás, maga esik bele. Sötétben minden téhen. Tanulj , ökörsz lesz belőled!

A: 12 főnevet és egy igét kellett pótolni. B: 11 főnevet és 2 igét kellett pótolni. C: 1 melléknevet, 1 igét és 11 főnevet kellett pótolni. D: 10 főnevet és 3 igét kellett pótolni. E: 1 melléknevet, 10 főnevet és 2 igét kellett pótolni.

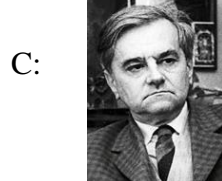
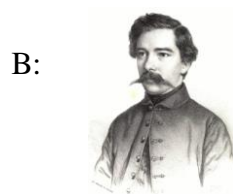
4. Mi nem igaz a megfejtésre?

*A földben születik,
nagy tűzben égetik,
karikára nyújtják,
az ujjadra húzzák.*

A: Csak hosszú magánhangzót tartalmaz. B: Van benne kétjegyű mássalhangzó. C: Az első betűjét kicserélve az ábécé 3. betűjére, akkor a magánhangzókat röviden kell írni, ha helyesen akarom leírni. D: A magánhangzóit kicseréljük két ugyanolyanra, akkor nem kapok értelmes szót. E: Szófaja főnév.

5. Ha helyesen pótolod a szavak hiányzó betűit, akkor egy ismert vers egyik sorát kapod. Mindegyik sor a versrészlet egy szavát rejti. Ki a vers írója?

„   edve,   red,   omba,   gér,   óka,   gy,   ió
    ó, m   cska,   ánta, fé   ű, csuk   , ká   ya, a   kor, v   r,   adrág, káposz   a
    á   ó
MÁ   , aszt   l, va   l, p   pír, szá   ,   ngola,   adály,   íz
mám
    uli, h   j,   ó, Sz   mos, szá   ,”

6. A tanév vége felé közeledve a 3.b osztály osztályfőnöke azt adta ki házi feladatnak, hogy gyűjtse össze mindenki az általa legfontosabbnak tartott 10 darab nyelvtan szabályt. Károly a következőket írta le a füzetébe:

1. Az igeikötő mindig megváltoztatja az ige jelentését.
2. A melléknevek végén általában hosszú az ú, ű.
3. Elválasztáskor a mássalhangzók közül csak egy kerül az új szótagba.
4. A rokon értelmű szavak különböző hangalakkal, de azonos vagy hasonló jelentéssel bírnak.
5. A feltételes módú igeik jelen, múlt és jövő időben állhatnak.
6. A főnevek csak élőlényeket és gondolati dolgokat neveznek meg.
7. A tulajdonnevek mindegyik fajtájának mindegyik szavát nagy kezdőbetűvel kell írni.
8. A melléknevek valakinek vagy valaminek a tulajdonságát nevezik meg.
9. A melléknevek végén az ó, ő, ú, ű általában hosszú.
10. A toldalékok olyan szóelemek, amelyek megváltoztatják a szavak jelentését.

Az ellenőrzés során kiderült, hogy Károly által leírtak közül néhány hibás vagy hiányos. Melyek ezek?

A: 1., 2., 5., 6., 7., 9., 10. B: 1., 2., 5., 6., 7., 8., 10. C: 1., 3., 5., 6., 7., 9., 10. D: 1., 4., 5., 6., 7., 9., 10.
E: 1., 2., 5., 6., 8., 9., 10.

7. Az iskolába új tanár érkezett. A neve: G. Arany Márta. A gyerekek rájöttek arra, hogy nevének betűiből még a szakja is kirakható. Mit tanít ez a hölgy a gyerekeknek?

A: matematikát B: földrajzot C: fizikát D: irodalmat E: testnevelést

8. Hány női név bújik el a következő szavakban?

pantallót, kárpitos, szilveszter, áprilisban, bödön, strandorvos, táborit, virradóra, tervintézet, lottó, tornatasakot, rozmaring, tehertaxi, kanna, pulóveranyagot

A: 7 B: 9 C: 10 D: 11 E: 13

9. A következő szólásokban egy szót kell kicserélni ahhoz, hogy helyes legyen. Melyik testrészhez köthető a pótolt szavak legnagyobb része?

Régóta a gyomrában van. A körme szála se görbült. Se eleje, se farka. Felkopik a szeme. Fület szúrt neki. Szájához veri a garast. Nem fülük hozzá a füle. Kimutatja a nyelve fehérét. Benőtt már a háta lágya. Elereszti a lába mellett. A karja botját sem mozdítja. Felkopik az orra. A: a fejhez B: a mellkashoz C: a lábhoz D: a karhoz E: a háthoz

10. Melyik ige a kakukktojás?

A: számítottunk B: olvastunk C: összeadtuk D: megnéztünk
E: átfutottunk

11. A betűhálóban egy közmondás szavai vannak elrejtve. Keresd meg!

Miről szól?

A	I	L	K	J	H	G	H	J	K	É	É	G	X	X	Y	W
D	D	G	H	J	D	S	A	S	Z	Á	Z	R	F	S	D	A
W	A	D	F	G	J	R	W	S	G	K	J	F	D	S	A	A
F	D	F	G	H	J	N	M	V	C	X	Y	Í	N	M	B	B
A	J	D	S	J	O	B	B	S	Q	Í	Y	X	V	D	F	R
Ö	O	Ü	Ó	É	L	P	O	Á	É	L	K	J	É	H	D	S
M	N	V	F	O	G	A	D	J	I	S	T	E	N	N	É	L
A	I	X	C	V	B	N	G	F	D	S	A	W	R	I	O	P
E	S	S	F	C	X	Y	E	U	I	O	É	Á	M	N	B	V
E	T	R	T	U	I	O	G	L	P	Ó	Á	L	K	I	J	U
W	E	E	R	T	Z	U	Y	I	O	O	P	G	F	D	S	A
A	N	T	G	B	V	X	S	W	S	D	F	T	B	T	D	A

A: barátságról B: illemről
C: állatokról D: veszekedésről
E: növényekről

12. Melyik állítás igaz a következő verssel kapcsolatban?

Tasnádi Varga Éva: Alszik a rét

Tavaszi szélben alszik a rét,
hold dédelgeti fák levelét.
Méh is elrakta kis kosarát,
sárga kabátot vesz fel a nád.
Mákvirág hunyja szép szemét,
esti ruhába bújt az ég.
Mókuszgyerek is szendereg,
szellő járja a kerteket.
Nyulaeska fekszik és pihen,
homályos erdő mélyiben.
Harkálymadár azt mondja kopp,
várjuk csak meg a holnapot.
Sündisznó mondja, itt az est,
társaidat most ne keresd.
Brummog a macsó, este van,
fáradtnak érzem most magam.
Szitakötőnek szárnya ragyog,
erdőben járnak szép szarvasok.
Őzike lába messzire visz,
halakat dajkál, ringat a víz.
Bokrok tövében alszik a hangya,
levélből készült paplan takarja.
Harmat hull már a tücsök fejére,
aludni hívja párnája széle.
Jánosbogárka lámpája fénylik,
bokortól fáig, göncölszekérig.
Ráhinti fényét füre, bokorra,
nagyokat horkol vackán a róka.
Százszorszép a réten,
elalszik most szépen,
aludj te is Zsuzsi lányom,
csillag jár az égen.
Százszorszép virága
szirmai bezárta,
eloltjuk a fénylő lámpát,
csend borul a házra.

A: Több ige található benne, mint főnév. B: A versben lévő melléknevek száma több a főnevek számánál. C: Tíznel kevesebb állatot találunk benne. D: Nem több, mint tíz igekötős ige van a versben. E: A versben az összes melléknéven toldalék van.

1. Milyen fajta helyesírási hibákat találsz a következő történetben?

A két forintos

Mikor éntőlem egyszer kis iskolás koromban azt kérdezte öreg tanítóm, hogy mi szeretnél lenni, azt mondtam rá:

- Forintos Gyurka?

- Hát aztán miért szeretnél te Forintos Gyurka lenni, mikor te pajor palkó vagy? - nevetett tanítóm.

- Azért, mert engem akkor szidnak meg otthon, ha nem tanulok, Forintos Gyurkára pedig akkor haragszanak, mikor tanul.

Nem volt pedig ennek a fele se tréfa. Magam is ott voltam, mikor Forintos Gyurka eldicsekedett az apjának a szép írásával.

- Ezt nézze meg, édesapám! Azt mondta a tanítóm olyan az írásom, mint a metszés, lehet még belőlem írődeák is.

Kevély Forintos Gergely haragosan lökte el maga elől az írkát.

- Micsoda bolondság ez már megint? A Forintos Gergely fia nem szorult arra, hogy betintázza az ujját.

No, akkor én nagyon szerettem volna cserélni forintos gyurkával, ráadásul még a nyeletlen bicskámot is neki adtam volna.

Hanem akkor nagyon megsajnáltam, mikor engem bevittek a városba tanulni, Gyurka meg otthon maradt malacot őrizni. Pedig még az édesapám is közbenjárt érte.

- Vétkezik kelmed, Forintos uram, hogy azt a jó eszű gyereket elfogja az iskolából.

- Elég az, ha írni-olvasni megtanult - dörmögött az öreg forintos. - Ámbátor annak sem veszi semmi hasznát. Az apja hírből se ismeri a betűt, mégis megsüvegelem még a földesúr is.

S olyan kevélyen nézett apámra, hogy az arcába szaladt tőle a vér. Hanem azért csak úgy csendesen szólt:

- No, no, Forintos uram, senki se vallott még azzal szégyent amit tud. A kelmed fia se lenne azzal kisebb ember, ha tudományt szerezne a gazdasága mellé.

Ahogy így szót váltanak, éppen benyitott az uraság Gáspár hajdúja, nagy tisztességtudással. Forintos uram fölfujta az ábrázatát, s nagy leereszkedve kérdezte:

- No, mi jót hoztál, Gáspár.

- ezt a levélkét hoztam Forintos uramnak. Tessék elintézni, tisztelteti szépen az uraság. De úgy, hogy már ebéd után ott legyen.

Forintos uramnak leesett az álla, de azért csak fölbontotta a levelet, s úgy tett, mintha olvasna.

- Köszöntetem a nagyságos urat, mondd meg hogy ebéd után a magam szeméjében ott leszek.

Gáspár hajdu csak lekapta a fejét, aztán fölkapta az egyik kezét is, a másikat is, a szája elé tartotta mind a kettőt, de még úgy is kilátszott mind a harminckét foga, olyan jóízűt nevetett. Már a másik utcába is befordult, de még onnan is behallatszott a nagy jókedve.

Az öreg Forintos úgy megmeredt, akár a kapubálvány. Mi lelhetette ezt a vén embert. Kivette a zsebéből az összegyűrt levelet, kisímogatta a tenyerén, forgata előre-hátra, de csak nem tudott vele mire menni. Utóljára odaintette a fiát:

- No, tudós úr, most mutasd meg a nagy tudományod. Mi van ebben az írásban?

Gyurka majd a bőréből bújt ki örömeiben, ahogy a levelet olvasta.

- Arra kéri az uraság édesapámat, hogy hajtasson át hozzájuk egy lovat ebéd után. A városba akarnak menni, de megsántult az ostorhegyességük.

Kevély Forintos Gergely a feje búblyáig elvörösödött, s olyan rengő léptekkel ment a belső szobába, mintha ki se akarna többet jönni. De kisvártatva csak kijött, s csöndesen megcirógatta a gyerek szőszke fejét.

- No, fiacskám, vedd elő a kalammarist. Van-e még benne tinta?

- Van, apám - mondta a gyerek, s csodálkozva emelte apjára a szemét.

- No, hozd hamar, sebesen. Levelet írsz az uraságnak. Szépen engedelmet kérsz, hogy délután nem adhatunk lovat, mert nekünk is szükségünk van rá. Beviszlek a városba, beíratlak a nagy iskolába, hogy szégyent ne vallj, mint az édesapád. De így írd ám, érted-e, tudós kis deákom! (Móra Ferenc: Csicseri történet)

A: magánhangzók hosszúsága, mássalhangzók hosszúsága, kiejtéstől eltérő helyesírásu szavak, j-ly tévesztés, mondatvégi írásjel, mondatközi írásjel, nagy kezdőbetű

B: magánhangzók hosszúsága, kiejtéstől eltérő helyesírásu szavak, j-ly tévesztés, mondatvégi írásjel, mondatközi írásjel, nagy kezdőbetű

C: magánhangzók hosszúsága, mássalhangzók hosszúsága, j-ly tévesztés, mondatvégi írásjel, mondatközi írásjel, nagy kezdőbetű

D: magánhangzók hosszúsága, mássalhangzók hosszúsága, kiejtéstől eltérő helyesírású szavak, j-ly tévesztés, mondatközi írásjel, nagy kezdőbetű

E: magánhangzók hosszúsága, mássalhangzók hosszúsága, kiejtéstől eltérő helyesírású szavak, j-ly tévesztés, mondatvégi írásjel, mondatközi írásjel

2. Állati! Melyik állat nem illik sehová sem? Az állatok nevei kaphatnak toldalékot.

Sötétben minden tehen fekete.

Ahová az Isten ad, bokrot is ad.

Gyöngyöt szór elé.

nem lesz szalonna.

Aki két kerget, egyet sem kap el.

Bánja, mint a , amelyik hetet kölykedzett.

Lenyeli a .

iszik magában.

Bőg a , eső lesz.

Sok az eszkimó, kevés a .

Él, mint a vízben.

Vergődik, mint a partravetett .

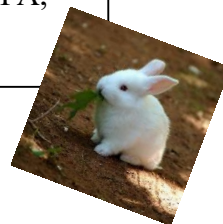
a nem vájja ki a szemét.

Hallgat, mint süket a búzában.

A: disznó B: birka C: fóka D: béka E: hal

TEHÉN, HAL, HOLLÓ, BIRKA, ÖKÖR,
NYÚL, SZAMÁR, DISZNÓ, KUTYA,
BÉKA, FÓKA,

3. A következő szócsoportok mindegyikében van egy kakukktojás? Melyek ezek?

magas, gyáva, kopasz, vékony, sportos,
szőke, ősz, kövér, izmos, jóképű, alacsony

megszámolnám, megírná, kimosnád, leírnám,
kitennéd, átszámolná, lejátsszani, felfűjnád,
összerakná

nyavalyatörés, fennhézázó, elmélyít, befolyásol,
alágyújt, viszály, tutaj, korhely, lakályos,
kopolya, cserje

A: izmos, megírná, cserje B: gyáva, lejátsszana, kopolya C: vékony, összerakná, tutaj D: gyáva, lejátsszani, lakályos E: jóképű, felfűjnád, befolyásol

4. Hány nagy, kétjegyű mássalhangzó hiányzik a következő tulajdonnevekből?

ánchíd, ongrád egye, agyar emzet, ózat, adách ínház, aturnusz, abolcs – atmár – ereg egye, ugat – unántúl, aszpi – enger, okonai itéz ihály, apraforgók, epel – iget

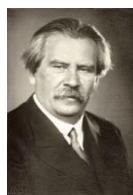
A: 7 B: 9 C: 10 D: 5 E: 11

5. Ki írta a következő verset? A magánhangzók pótlása után biztosan rá fogsz jönni.

„ a o á o o á , ö é
 á a , a ö a e e ,
 o a a á a o á a
 o o a á e .

ö e , e e e , o á a
 o o a ió- á o ,
 u o ió a a e e
 ő e o á o .”

A:

B:

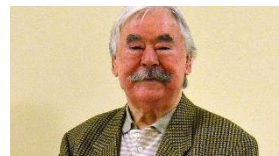
C:

D:

E:

6. A tanító néni az osztályba járó mindegyik lánynak ad egy szót, amely legjobban jellemző rá.

Anna: Átlépi a szelet.

Zsuzsa: Bort iszik és vizet prédikál.

Ágnes: Burokban született.

Fruzsina: Szerény, mint az ibolya.

Borbála: Vastag bőr van az arcán.

Olga: Mélyen szánt.

Helga: Ért a szóhoz.

Melyik kislány szerencsés a tanító néni szerint? A: Zsuzsanna B: Helga C: Ágnes D: Anna E: Borbála

7. Maradjunk még az előző feladatban lévő osztálynál. Egy derűs napon a tanító néni a következőt írta fel a táblára óra eleji bemelegítő feladat gyanánt:

csukoljon, kibicsakoljon, sínylódjön, feseljen

Majd a következőket tette hozzá:

- A fiúk írjanak olyan állításokat – fejenként legalább kettőt – amelyek mindegyike igaz a felírt igék mindegyikére!

A fiúk a következőket írták:

Sándor: Mindegyik ige igekötős, és jelen időben áll.

Dénes: Mindegyik igében a felszólító mód jele az előtte álló mássalhangzóval kiejtésben hosszú j – vé olvad össze.

Ferenc: Mind a négy igealak felszólító módban és tárgyas ragozásban van.

Lajos: Mindegyik igealak igekötős ikes ige.

Hugó: Mind a négy igealak felszólító módban, jelen időben, E/3. személyben áll. Az egyik közülük igekötős ige.

Elemér: Mindegyik igealak felszólító módban és jövő időben, E/3. személyben áll.

Ki mondott helyes állításokat? A: Sándor B: Ferenc C: Hugó D: Lajos E: Sándor

8. Karcsit megkérte az edzője, hogy a focicsapat mindegyik tagját a tartalékokkal együtt írja le neki ábécé sorrendben. El is küldte még aznap este:

Ábrahám Norbert, Fezenczy Ottó, Gurzán Róbert, Jakab Márton, Jancsák János, Kiss Ábel, Láng Károly, Papp Zoltán, Pap Zoltán, Pál Béla, Ságvári Antal, Ságváry András, Sárosdi Péter, Virágfalvi Tamás

- Nem is rossz. - gondolta az edző, amikor elolvasta a levelet. Egy szabályt azonban nem tudott...

Melyik szabályra gondolt az edző? A: Betűrendbe soroláskor ugyanazon magánhangzó hosszú és rövid alakja között nem teszünk különbséget. (pl.: vak – vám) B: Betűrendbe soroláskor nem teszünk különbséget a nagy és a kis kezdőbetűk között. (pl.: szák – Szánó) C: A régiesen írt családnevekben lévő kétjegyű betűkapcsolatokat elemeire bontva soroljuk betűrendbe. (pl.: cukor – Czuczor) D: Az azonos kiejtésű betűk között betűrendbe soroláskor nem teszünk különbséget. (pl.: Kisfalvy = Kisfalvi) E: Betűrendbe soroláskor mindig a rövidebb alak kerül előre. (pl.: Kis – Kiss)

9. A betűhálóban elrejtettünk néhány ellentétes jelentésű szópárt. Húzd ki ezeket! A megmaradt szavakból kirakható az az értelmes szó, amelynek ellentétét a megadottak között megtalálod. Melyik az? Egy betű több szóhoz is tartozhat. Olvashatsz fentről lefelé, lentől felfelé, jobbról balra, balról jobbra és átlósan is.

a	é	b	r	e	sz	t
r	i	cs	i	k	a	e
r	h	í	g	t	h	r
ó	í	é	l	o	ú	r
l	m	a	sz	l	z	ő
gy	a	n	ű	r	ű	l
n	ő	s	t	é	ny	p

A: ronda B: bájos C: tompa D: recés E: fehér

10. Egy mesebeli erdőben az állatok nagyon szeretik a helyesírást, ezért elhatározták, hogy a hagyományos lottó helyett helyesírási lottót játszanak. Minden héten kiadnak egy 36 szót tartalmazó szelvényt, amelyen 7 szó van hibásan írva. Egy szelvény 200 erdei petákba kerül. Aki a heti szelvényen mind a hét hibásan írt szót eltalálja, az visszakapja a szelvény árának háromszorosát. Sün Aladár a szelvény beváltásakor megkapta a 600 erdei petákat. Mely számokat, szavakat „játszott meg”?

1 fax	2 ring	3 csúng	4 kalauz	5 múló	6 túszkol
7 1948. 06. 11-ig	8 gojóbis	9 skatulya	10 lehurrog	11 textil	12 meredély
13 ujjatlan	14 vizes	15 fiksz	16 karély	17 utánnam	18 mállékony
19 Mátra	20 Lada	21 vályog	22 boksz	23 Ajtony	24 irritál
25 süllyesztő	26 Horthy Miklós	27 luxus	28 Ipoly	29 bennem	30 hajókürt
31 Kisalföld	32 felsejlik	33 moraj	34 bemélyed	35 fogsor	36 hahota

A: 1, 8, 11, 24, 35, 25, 7 B: 3, 8, 25, 15, 6, 17, 16 C: 36, 24, 12, 25, 32, 3, 10 D: 34, 21, 19, 12, 13, 24, 4

E: 33, 26, 21, 15, 34, 30, 6

11. Hány szóból áll a következő idézet? Tegyé! rendet!

„Húmegsuhogtattaszárnyaitazárbocon,ésrémesenkiabálnikezdedt.Ebből megtudtákafecskék,hogyHúegyedülérzimagát.Összebb bújtak,haelhallgatott, mertilyenkor Húmegforgatta nagyfejét,ésszemeizöldenégvekutatták ahajó környékét.ValaholmesszeegymásikbagolyfelelgetettHúnak,deazkint a nádasbanlehetett, merthangja aligért el ahajóig.Húazonban jólhallotta, hogy mit üzenamásik, mertújrahangos ki áltózasba kezdett. Ekkorhalkankinyílt a kisbódéajtaja, ésabarna ember – akiszinténharagudott Húra – egy darabfát dobottaz önfeledtenkiabálóbagolyfelé. Azrémültenkapta el fejét asuhogó bot elől, és a másik pillanatban már el nyelte a sötétség. A botcsendes locsanással hullta vízbe. Afecskék láttákeltűnni Hút, hallották a bot suhogását, az embermozgását, háttudták, hogy az szabadítottameg őketabagoly rémesközelségétől.” (*Fekete István: Hú*)

A: 141 B: 139 C: 142 D: 138 E: 142

12. Hány igekötős igét találsz?

lemez, letesz, lekvár, lepedék, lepte, leskelődik, letét, levante, leveledzik, letargia, lerakódik, lesnek, leesnek, levegőznek, leledzik, lelkület, lektor, lehel, lelkendezik, lemászik, leejt, leleményes, lemezlovas, lencse

A: 4 B: 5 C: 7 D: 8 E: 10